

VEČERNI LIST

NEODVISEN DNEVNIK

Cena celoletna po pošti K 40.—, za Ljubljano K 36.—
 „ polletna „ „ 20.— „ „ 18.—
 „ četrletna „ „ 10.— „ „ 9.—
 „ mesečna „ „ 3/50 „ „ 3.—
 Uredništvo in uprava: Kopitarjeva ulica 6. — Telefon 50.

Inserali: Enostopna poltisk (59 mm široka in 8 mm visoka ali nje prostor) za enkrat po 50 vin., za dvo-
 la večkrat po 45 vin. — Ob sobotah dvojni tarif. —
 Poslano: Enostopna poltisk K 1.— — Izhaja vsak
 dan, izvenredno nedelje in praznike, ob 8. uri popoldne.

Prekmurski Slovenci oropani slovenskih duhovnikov Mažarski škof se boji Slovencev.

Posebno poročilo »Večernemu listu«.

Radgona, 28. febr. Prekmurski Slovenci so silno razburjeni, da jim je sombo-
 teljski škof vzel vrle slovenske dušne pa-
 stirje in jih premestil med Ogre. Ko je pre-
 tekli dni škof hodil po Prekmurju, ga je
 ljudstvo hotelo natepsti. Iz Črenšovcev je
 moral bežati. V Beltince se sploh ni upal

prikazati. Slovenski duhovniki bi radi ube-
 žali v Slovenijo, pa ne morejo čez mejo, ki
 je vsa zastražena in zasedena z vojaštvom
 in topovi. Škofu-grofu je nova vlada vzela
 vsa velika posestva, zdaj pa je izgubil še
 vse zaupanje vernikov, ki so mu bili prej
 tako zvesto vdani.

Francozi so se umaknili za Ren?

Berlin, 27. febr. (Lj. kor. u.) Glasom
 dun. kor. urada poroča »Vorwärts«: Vest,
 da so izpraznili Francozi Mannheim in da
 so se vrnili preko Rena, se obističuje. Do-

sedaj se še nikakor ni moglo ugotoviti, da
 li je ta umik povzročila vstaja pri franc-
 skih četah.

Wilson bo dal svetu novo obliko.

Boston, 2. februarja. (Lj. k. u. - Brez-
 zično.) Wilson je imel govor, v katerem je
 povdarjal, da ima mirovni posvet v Parizu

ne samo smoter, skleniti mir, temveč še
 mnogo bolj, dati svetu končnoveljavno ob-
 liko. —

Našim ujetnikom v Italiji se slabo godi.

Posebno poročilo »Večernemu listu«.

V našem uredništvu se je oglasil
 šivši ujetnik v Italiji, ki je po zvijači
 zbežal iz ujetništva domov v Vipavo in
 nato v Jugoslavijo, in je pripovedoval,
 da se našim ujetnikom v Italiji silno
 slabo godi. Bili so v Kalabriji, zaprti v
 prazne cerkve, v vlagi in nesnagi. Jest
 jim niso dali skoraj nič, samo čisto me-
 nažo in komaj za par žlic gostega na-
 dan. Kruha so dobili trije možje po eno
 laško vojaško porcijo. Z njimi so poste-
 pali zelo grdo, celo pretepali so jih v
 svoji toliko hvaljeni laški kulturi. Kaz-
 nujejo za vsako malenkost in zelo stro-
 go — če ni oddal žlico po menaži, je
 dobil deset dni zapor. Ta, ki nam to
 pripoveduje, je ušel s pomočjo nekega
 narednika, ki mu je bil naklonjen in
 se je dal podkupiti s pijačo. Beg je mu

je posrečil samo, ker je znal dobro ita-
 lijanščino. Zmerjali so posebno Sloven-
 ce, ki so jih imeli za Nemce. Italijani
 pač ne razločijo naroda od naroda, če
 se gre za sovraštvo proti Jugoslova-
 nom. Tako delajo z našimi ljudmi v
 Italiji, ne dajo jim jesti, trpinčijo jih,
 zmerjajo. Kaj pa delajo pri nas ti lu-
 navci? Hočejo se prikupiti ljudem, pri-
 rejajo veselice, našim otrokom dajejo
 bonbone in jedi. Naj si ohranijo raje
 vse samil! Vedite, vi otroci, da vaši
 očetje tam doli stradajo pod jarmom
 istih ljudi, ki vam se hočejo prikupiti.
 Matere, žene, deca iz zasedenega ozem-
 lja, zapomnite si to! Naše vrlo ljudstvo
 se ne bo dalo podkupiti, tem manj, ko
 ve, da je vsak grižljaj, ponuden od Ita-
 lijana, zahrbtna hinavščina!

Slovensko ime.

Pod vplivom germanizatoričnih naro-
 dov in prav posebno ponemčevalnega mi-
 litarizma so se naša lepa rodbinska imena
 strašno pačila in bili so časi, ko je bila
 sramota, nositi čisto slovensko ime.

Na Slovenskem imamo polno tako
 popačenih imen, deloma iz zadnje dobe,
 deloma že iz prejšnjih stoletij. Deloma so
 slovenska imena pisana v nemškem pra-
 vopisu ali pa se je celo ime prikrojilo po
 kakim podobno zvečeni nemški, a tudi laški
 označbi. Poglejmo le naše Traunerje, Kra-
 kerje, Uranje, Kramerje in neštete druge,
 katerih nemško zvoneča imena kažejo
 včasih narodno smrt, včasih pa samovolj-
 nost državnih organov, ki so preminjali
 slovenska imena.

Kaj je s temi imeni storiti sedaj? Ime,
 ki je očitno slovensko, mora zopet do-
 biti slovensko obliko! Naj naši »-erji«
 postanejo zopet pošteni Travnarji, Krakarji,
 Vrani, Kramarji itd. Zato je treba malo
 odločnosti, pa gre vse! Nam se zdi, da
 mora za vsakega poštenega Slovenca biti
 saj neprijetno, ko njegovo popačeno ime
 zveni tako nemško, ko je v resnici vendar
 le pristno slovensko. Posbno inteligenca
 in tisti, ki bi morali vedno dajati dober
 vzgled, naj tu store svojo dolžnost ter iz-
 bišejo pegel!

Sedaj, ko je odpadla mora nemškega
 militarizma, bo to delo toliko lažje. Ko-
 liko Vrečarjev, Progarjev, Zalokarjev,
 Bregarjev itd. je nemški komisariski nadu-
 tež izpremenil v Wretscherje, Pragerje,
 Bergerje itd. Naj se odstranijo te grde
 pege. Če si v Avstriji za deset kron čer-
 noč lahko postal iz Kolarja Kahler, iz Go-
 milarja Hochmüller in na Ogrskem iz
 Schwarza — Fekete, zakaj bi v Jugosla-
 viji to ne šlo narobe in brezplačno? In ta
 rakova pot bo takrat za nas poštena in
 častna. Jezik očistite peo! Očistite najprej
 peg svoja rodbinska imena!

Lahi v Albaniji in Macedoniji kot gospodarji.

Rim, 27. febr. (Lj. k. u. - Brezžično.) Italijanski oddelki aeroplanov, ki so bili za časa vojne v Albaniji, nadaljujejo zračno službo. Uvedla se je zračna poštna služba.

Žbha med različni albanskimi in macedonskimi mesti, tako n. pr. med Et. Quaranta Valono, Dračem, Beratom, Tirano, Elbasanom in Skadrom.

Na nemških mejah mirno.

Ljubljanski kor. urad poroča 28. febr. (Dopolodne iz uradnega vira: Položaj na naših severnih mejah je neizpremenjen. Na trati je mir.

Banatski Svabi za Mažarsko.

Budimpešta, 27. febr. (Lj. k. u. - Brezžično.) Rumunski minister za Sedmograško dr. Aleksander Vajda je izjavil v Parizu, da vzdržuje Rumunija svoje pravice ne samo do Solnograške, temveč tudi do onega dela Banata, kjer je baje pretežna večina rumunske narodnosti. Omenil je, da zahtevajo tudi Nemci, ki stanujejo v Banatu, spojitve z Rumunijo. To pa ni resnično. Banatski Svabi se niso nikdar izrazili enako, banatski Svabi so zvesti pristaši svoje ogrske domovine, ter hočejo to svojo voljo tudi dokumentirati na pariški mirovni konferenci.

Nemška vojska bo štela 300.000 mož.

Curih, 27. februarja. (Lj. k. u. - Brezžično.) Iz Weimarija se poroča, da je narodna skupščina odobrila načrt, da se ustanovi vojska 300.000 mož za obrambo države.

Branitelj nemških kolonij potuje domov.

Rotterdam, 27. febr. (Lj. k. u. - Brezžično.) General Lettov Vorbeck, branitelj nemške vzhodne Afrike, je došel dne 26. 4. m. v Rotterdam, kjer ga je pozdravil nemški poslanik dr. Rosen. General Lettov se je pohvalno izrazil o Angležih, ki so se napram njemu ves čas njegove vožnje obnašali jako ozirno in taktno. Obenem je tudi pripomnil, da so bili domorodci iz nemške vzhodne Afrike, ne samo askari, temveč tudi nosači, ki so spremljali nemške čete v Afriki, po vsem udani Nemčiji. General Lettov Vorbeck izvaja, da niso resnične trditve Angležev, češ, da je Nemčija radi slabega postopanja napram afrikanskim domorodcem zgubila vsako pravo nad kolonijami.

Na Portugalskem še ni miru.

Lisbona, 27. februarja. (Lj. k. u. Brezžično.) Vojaške oblasti so objavile odlok, s katerim se razveljavlja zborovalna svoboda. Republikanske straže in redarstvo so zasedle glavna cestna križišča. Promet cestne železnice ni ustavljen. Po mestu se vrše obhodi. Udeleženci vzklikajo republikli. V Braganzi so monarhiste razkropili.

Laška propaganda.

Split, 28. febr. (Lj. k. u.) Dalmatinski dop. urad poroča: »Corriere della Sera«, ki se mu pridružuje tudi »Idea nazionale«, jedikuje, da italijanska propaganda v inozemstvu ni točno opisala svetu boja on Piavi, češ, da ni dovolj poudarjala, da so Avstrijci ustavili samo Italijani in da so Francozi in Angleži prišli v boj mesec dni pozneje, ko je bila že ustavljena avstrijska ofenziva.

Volitve na Ogrskem.

Budimpešta, 27. feb. (Lj. k. u.) D. k. urad poroča: Kakor poroča »Magyar Orsag«, se bodo vršile volitve v narodno skupščino 5. ali 6. aprila, in sicer le v zasedenih krajih. Ti bodo uvrščeni v 23 volilnih krogov, od katerih bo vsak okraj volil 7 do 10 poslancev. Volitve se bodo vršile po belgijskem sistemu. Glasovalo se bo namreč samo za one seznamke, katere je priporočilo najmanj 500 volilcev.

Budimpešta, 28. febr. (Lj. k. u. - Brezžično.) Ministrski svet je sklenil razpisati volitve na zunanjepolitični položaj. Najprej se bodo vršile volitve v konstituanto, na kar bodo razpisane za občine in municije. Volitve v konstituanto bodo v prvi polovici aprila, občinske pa v drugi polovici. Vlada bo razpisala volitve za vso Ogrsko, tudi za zasedeno ozemlje, akoravno je gotovo, da se v zasedenem ozemlju ne bodo mogle izvršiti. Volitve se bodo vršile na podlagi proporcionalnega sistema in glasovanja za listke strank.

Francoska mornarica.

Pariz, 27. feb. (Lj. k. u.) Glasom dunajskega kor. urada poroča »Agence Havas«: Mornariški minister je včeraj popoldne v zbornici govoril o stanju francoske mornariške sile, kakor je to bilo dne 21. januarja t. l. Do sedaj ni bilo mogoče zenačiti izgub. Naš trud je bil posebno oviran po pomanjkanju surovin in po transportnih težkočah. Ni nam bilo mogoče graditi dreadnoughte podmorske čolne in rušilce. Druge mornarice so v popolnoma drugih odnosih, ker jim je bilo mogoče izvršiti načrt o delavnicah in ustroju ladij. Francoska mornarica more priti do veljave samo še z novimi pridobitvami. Edina prava in praktična rešitev tega stremljenja bi bila, da se odzame sovražniku del njegove tonaže.

Wilson doma.

Washington, 28. febr. (Lj. k. u.) - Brezžično.) Včeraj je Wilson podpisal od-

redbo glede uporabe 100 milijonov dolarjev, katero svoto je namenila Amerika za upoštevanje Evrope. Ta svota naj se upotrebi za upoštevanje krajev v Franciji, Belgiji, Poljski, Siriji, Grški in Armeniji.

Washington, 28. febr. (Lj. k. u.) - Brezžično.) Tajnik Wilsonov je brzojavno poklical k sebi v Belo hišo guvernerje vseh držav in župane več kot 100 mest. Ta seja naj se vrši dne 3. in 4. marca ter se bo na nji razpravljalo o zelo važnih vprašanjih.

Washington, 28. febr. (Lj. k. u.) - Brezžično.) Predsednik zveze narodov Theodor Burton je brzojavil Wilsonu, da hoče prebivalstvo Zedinjenih držav podpisati načrt o zvezi narodov.

Pred novo generalno stavko v Nemčiji.

Düsseldorf, 27. febr. (Lj. k. u.) Dunaj. Položaj v Düsseldorfu se je še nadalje poslabšal ter povzročil napoved nove generalne stavke. Stavkajoči so imeli velika zborovanja, na katerih so imeli zelo vznemirjajoče govore. Del stavkajočih je odkorakal proti deželni hiši; na potu so prisilili zatvoritev vseh gostiln, kinov in gledališč. Tudi cestna železnica je bila ustavljena. Sestajališča demokratične stranke so razdrli, istotako tudi nabirališča centrske stranke. Tiskovine so zažigali na cesti. Vsi dohodi do deželne hiše so bili zasedeni, da onemogočijo eventualni beg izvršilnega sveta. Predsednik tega sveta je imel nagovor, v katerem se je odločno uprl domnevi, da bi bil on glasoval za stavko.

Nova turška vlada.

Carigrad, 27. febr. (Lj. k. u.) Glasom dun. kor. urada poroča »Agence Havas«: Novo turško ministrstvo se je konstituiralo. Veliki vezir je Tevfik paša. Novi ministri so baje vsi za to, da sodelujejo z ententno komisijo. Preganjati hočejo povzročitelje vojne in vse potrebno odrediti, da se vzdržuje mir in red. V to svrhu potrebuje pa novi kabinet takojšnje finančne pomoči od entente.

Turške krutosti nad Armenci.

Nauen, 27. febr. (Lj. kor. u. Brezžično.) Francoski in angleški listi poročajo, da je bil general Liman Sandors na povelje generala Franchet d'Espereya postavljen pred vojno sodišče radi odredb masakrov v Armeniji in Siriji. General Liman Sandors pa ne pride v poštev za te dogodke. Ko so turške oblasti odredile deportacijo Armencev, je bil general Liman Sandors takrat še višji poveljnik v Dardanelah, ter je tam ostal do meseca januarja 1916, tedaj do časa, v katerem so bile že izvršene turške odredbe proti Armencem.

Širite »Večerni list«

Iz pokrajine.

kr Proizvajanje sladkorja v Jugoslaviji. V Beogradu se je te dni rešilo veliko posvetovanje o proizvodnji sladkorja v Jugoslaviji, katerega so se udeležila vsa prizadeta ministristva ter zastopniki trgovskih in obrtnih zbornic in kmetijskih korporacij iz vseh pokrajin Kraljevine SHS. Dnevni red je bil naslednji: 1. Ustanovitev društva sladkornih tovarn v Kraljevini SHS; 2. količina pese, ki naj se vseje leta 1919.; 3. odkupna cena pesi; 4. razdelitev pridelave pese na okraje; 5. razdelitev prodaje sladkorja; 6. določitev prodajne cene za sladkor; 7. državna vžitina na sladkor; 8. carina na sladkor; 9. prevozne cene za peso in premog sladkornim tovarnam; 10. preskrba strojev in drugih potrebščin; 11. predprave obstoječih podjetij; 12. predlogi. V vseh vprašanjih se je dosegel popoln sporazum. Da se zagotovi prodaja sladkorja za leto 1919., so sklenili, da se nemudoma nabavi potrebna množina pesnega semena in brezplačno razdeli med kmetovalce.

kr Jako važno za vse pripadnike jugoslovanske mornarice. 1. Razglasa se, da imajo vse osebe mornarice, ki stanujejo v področju deželne vlade v Ljubljani v vseh zadevah izključno obračati samo na evidenčni in informativni urad za mornarico v Ljubljani. Ta urad bo vse pismene vloge predlagal v rešitev odločenju za mornarico v Zagreb. Istotako imajo osebe mornarice tega področja evidenčnemu uradu za mornarico v Ljubljani predložiti potrdila glede eventualnih njihovih terjatev na plači itd. Ta urad bo dokumente predložil pomorski intendanciji pri odločenju za mornarico v Zagreb, kjer se bo odločilo zaradi dohodkov in se jih nakazalo. Izplačali se bodo nato v Ljubljani. — 2. Vsi dalje služeci podčastniki mornarice, kateri še niso imeli 10 službenih let in kateri se še sedaj niso prijavili, se pozivljajo v lastnem interesu, da se ali osebno, ali pismeno javijo pri evidenčnem in informativnem uradu za mornarico v Ljubljani, ker je izšla za njih jako važna naredba. — 3. Opozarja se vse mornarice, da je pravilni napis na trakovih mornariških čepic z odredbo odločeno od sedaj naprej samo: »Ratna mornarica«. — 4. Vse stalno osebje mornarice, katero stanuje v Ljubljani, naj se zgasi v evidenčnem uradu za mornarico, radi sprejema egitimacije. Izven Ljubljane stanujočim se bodo te egitimacije odposlale po pošti.

kr Državna posredovalnica za delo je otvorila 22. t. m. svojo podružnico v Mariboru na Grajskem trgu št. 1, v koje delokrog spada za enkrat ves slovenski del Štajerske. Vsi delojemalci in delodajalci iz Štajerske naj se zglašajo v svrhu posredovanja odslej le pri omenjenih podružnicah. Za pismene prijave je naslov: Državna posredovalnica za delo, podružnica za Maribor in okolico v Mariboru, Grajski trg št. 1.

kr Protestni shod. Tudi novomeško žensktvo priredi v nedeljo, dne 2. marca, v Novem mestu protestni shod proti nasilni italijanski okupaciji naše slovarske zemlje.

kr Blagoslov Donave in Save uživajo Belgrajčani. Glasom belgrajskih listev prihaja zadnji čas na trg posebno mnogo rib. Te dni so med drugim ujeli 14 kg težkega soma.

kr Vojaška cenzura v Zagrebu. »Narodna Politika« poroča, da se je v Zagrebu poleg civilne uvedla tudi vojaška cenzura.

kr Lov na kvartopirce so izvršili v zagrebških kavarnah; po vseh kavarnah so zasačili hazarderje.

kr Drzen roparski napad v Zagrebu. Dne 26. t. m. dopoldne je prišel v urad deželne preskrbovalnice v Starčevićevem domu v Zagrebu približno 35 let star mož, čakal, da je blagajničarka Devida odpravila vse druge stranke, nato rekel, da naroča oves in plačal 300 K s tisočakom. Ko mu je blagajničarka hotela iz ročne torbice vrniti 700 K, ji je možki vrget v obraz steklenico solne kisline, ki se je razlila po bradi in vratu, pograbil ročno torbico in zbežal. Na bolesten krik blagajničarke je prihitelo ostalo uradništvo, a lopov je bil že izginil. Blagajničarka je imel v torbici ves izkupiček tistega dne, to je 34.000 kron. Lopova doslej še niso dobili.

kr Osamosvojitve brivske in lasuljarske obrti v Jugoslaviji. Zagrebška brivska in lasuljarska zadruga je v zvezi s klubom za moderno striženje las sklenila, da se v svoji obrti popolnoma osamosvoji od Dunaja in Pešte in uvede svoj lasten način striženja, oziroma česanja las za moške in ženske. Zadruga ustanovi v Zagrebu tudi lasuljarsko šolo.

Iz Ljubljane.

1 Slovenke! Žene in dekleta! V nedeljo ob 11. uri dop. se vrši v Narodnem domu velik protestni shod slovenskega ženstva brez razlike strank proti laški nasilni okupaciji jugoslovanskega ozemlja. Pridite brez razločka, ženske vseh poklicev in stanov!

1 Gledališki polž. Človek res ne ve, kje se ga glava drži. Eden piše »izza kulis«, drugi o tem, kar se godi »med kulisami«, tretji se obeta pa »pred kulise«. Tedaj bo gledališče obdelano od vseh strani, duhovito in neduhovito, površno in temeljito... To prostovoljno zanimanje za gledališče je najbrže vzrok, da je gledališče z ozirom na naše zasluge poslalo polža preko raznih sej in drugih komnodnosti v Indijo Komandijo po našo vstopnico, ki je čakamo še danes.

Politična kronika.

p »Riječ SHS« o uspehu sarajevske skupščine. »Riječ SHS« odgovarja na trditve »Obzora«, da je svobodomiselna jugoslovanska demokratična struja na sarajevski konferenci propadla, da temu nikakor ni tako. »Ogromna večina muslimanskega elementa« se je marveč pridružila J. D. Š., ob strani so ostali le najkonservativnejši age in begi. Kar tiče Hrvatov, se je Hrvat-

ska Narodna Zajednica razdelila: jajči del z vse neodvisno in napredno inteligenco je stopil v novo stranko, ostali so le staderjevci in potiorekovci. Med srbskimi skupinami nova stranka sploh nima nasprotnikov. Dalmacija je stranki zagotovljena. Kar ostane zunaj J. D. Š., to se bo po vsej priliki združilo v reakcionarno-separatističnim bloku. S tem se bo položaj popolnoma razjasnil in borba se bo vodila na široki fronti ter bohitro rešena. Komu na korist, ni dvoma. — Tako »Riječ SHS«. Dejansko bo stvar malo drugačna.

p Črnogorski delegati za državno veče. Velika narodna skupščina v Podgorici je izvolila v državno veče 12 zastopnikov in ravno toliko namestnikov. Minister Rajčević ni bil izvoljen.

p Razdelitev zemljišč v madjarski republiki se je začela 23. februarja na veleposedstvu predsednika grofa Karolyija. Čin se je izvršil svečano ob navzočnosti vlade. Predsednik Karolyi je v svojem govoru rekel, da se polaga sedaj temelj socialni uraditvi Ogrske in da se sedaj popravljajo stoletja stare krivice. Pozval je narod, naj se sedaj loti dela in s tem osnuje državi trdne temelje. Izrazil je upanje, da si sedaj tudi prebivalci v sedmograških planinah in slovaških dolinah ne bodo želeli pod Bukarešt ali Prago, marveč bodo hoteli ostati v sili Ogrski, katere prapor bo poslej bel, a njeno orožje motika in lopata.

p Francoska trgovina. Na Francoskem so proglasili zakon, da smejo francoski trgovci zopet stopiti v trgovske zveze s trgovci v sovražnih deželah. V vsakem slučaju pa je treba za to dovoljeaja zunanje-ga ministra.

p Štajerska Štajercem! Pod tem čudnim geslom pojde v boj povodom deželno-zborskih volitev Nemško - demokratična stranka na Štajerskem. »Grazer Tagblatt« priobčuje o tem te-le vodilne misli: Štajerska mora ostati skupaj od Dachsteina do Pohorja. Nemški okraji zapadne Ogrske se morajo zopet pripojiti Štajerski. Ta nemška marka bodi v okviru Ostmarke in celokupne Nemške države, ki se morata na vsak način združiti. Štajerska mora dobiti najširšo avtonomijo. Svoje naravne zaklade in vodne sile mora Štajerska sama izkoristiti; v to svrhu naj se združita deželna uprava in zasebna podjetnost. Izvesti se mora zemljiška reforma, uvesti nov poselski red in splošno socialno zavarovanje. Štajerska mora postati trgovsko prekladišče in prometni most k morju; v to svrhu se morajo izpopolniti vsa prometna sredstva. — Pa pravijo Nemci o Jugoslovanih, da se ne zavedajo svoje narodne in politične skupnosti in izvajajo iz tega svoje zaključke. A dočim Jugoslovani nikjer ne povdarjajo ne svojega slovenstva, ne hrvatstva, ne srbstva — pa Nemci izdajajo gesla: Štajerska Štajercem, Tirolska Tirolcem, Koroška Korošcem itd. Samo dokler so imeli nas Slovane na vrhvi, so kričali po centralizmu in nas tlačili pod Dunaj, kateremu sedaj s takim zaničevanjem obračajo hrbet.

p Dunajski župan odstoji. Dunajski župan dr. Weiskirchner je nasproti nekemu časniškemu poročevalcu podal odlično izjavo, da nove izvolitve v

lunajski občinski svet nikakor ne bo sprejel in da tudi nima nobenih drugih političnih načrtov. Med krščanskimi socialci je ta izjava napravila velik vtis. Ne ve se še, ali namerav dr. Weiskirchner odstopiti že pred novimi volitvami. Župan je bil 7 let.

p **Ukrajna in Kraljevina SHS.** Z ozirom na vesti v listih, da je dospela v Jugoslavijo ukrajinska misija, ki bo izmed ruskih ujetnikov, ki so še ostali v deželi,

izbrala Ukrajince in poskrbela zanje, naznanjajo »Službene Novine Kraljevine SHS«, da naša država ustanoviše Ukrajine ni priznala in da ne more biti govora o kakem službenem značaju te misije. Da se prepreči vsako motenje javnega mnenja, se izda naredba, da mora ukrajinska misija prekiniti vsako delo, ako ga je že začela. Za bивše ruske ujetnike bo prej ko slej skrbela naša država.

Jugoslovanski mornarji v revoluciji.*

(Poročilo predsednika revolucionarjev, Ivana Tkalečeviča, v Šibeniku.)

Nezadovoljnost in preganjanje jugoslovanskih mornarjev.

Avstro-ogrška mornarica je od svojega početka pa do pred nekaj leti obstojala iz moštva, rekrutiranega iz slovanskih, a v prvi vrsti iz primorskih krajev. Leta 1907., pri reorganizaciji avstro-ogrške mornarice, se je pričelo z njeno germanizacijo. Zapostavljati so začeli jugoslovanske mornarje, dajali jim najnižja mesta in jih upotrebovali največ za naporna in težka dela. To stanje je trajalo in se poostrišlo, dokler ni postalo neznosno. Vsled tega se je začelo že leta 1908. opazati, da se mornarji slovanske narodnosti vedno bolj zbližujejo in oprijemljejo ideje narodnega edinstva; opazalo se je gibanje, ki je stremilo za tem, da vržejo naši ljudje verige raz sebe in da postanejo gospodarji na svoji zemlji in na svojem morju. Leta 1912.—1913., v času balkanske vojske, je opazilo to gibanje nekaj častnikov mornarice, ki so to prijavili višjemu poveljstvu, in jugoslovanski mornarji so bili končno proglašeni kot nevarni in sumljiv element v mornarici. Ob splošni mobilizaciji leta 1914. so bili jugoslovanski mornarji tako nameščeni po bojnih ladjah in torpedovkah, da so bili na vsaki posamezni ladji v manjšini. Denunciacije, žalitve, preganjanja, zapiranja in grožnje s strani nemških in mažarskih častnikov in mornarjev so bile na dnevnem redu in dnevna plača jugoslovanskih sužnjev. Toda čim bolj so s to metodo hoteli udušiti narodni duh, zavest in slogu naših jugoslovanskih mornarjev, s tem poznejšim očesom in prezirom smo odbili vsak polkus in namen svojih tlačiteljev in se vse bolj organizirali in strnili svoje vrste.

V letih 1915., 1916. in 1917 je to delo organizacije posebno dobro napredovalo in k temu so veliko pripomogli naši

* Prinašamo to velezanimivo in obširno poročilo bivšega predsednika bivše revolucionarne organizacije jugoslovanskih mornarjev v Šibeniku, g. Ivana Tkalečeviča po zagrebških »Novostih«.

časniki. V listopadu 1917. so se obrnili naši listi z apelom na mornarje, naj dajo svoj obol za zapostavljene hrvaške šole v Pulju, a to s posebnim namenom, da vidimo, koliko je rodoljubov na delu med jugoslovanskimi mornarji. Odziv je bil velik, mornarji so pokazali razumevanje za narodno stvar bilo jih je mnogo, ki so od svojih 40 K mesečne plače darovali 30 K za hrvaške šole v Pulju. To je bil prvi znak, a obenem prvi korak za začetek dela revolucionarne organizacije jugoslovanskih mornarjev. Ljudi smo imeli, a manjkalo je vodstva. Odložil sem se, da s pomočjo nekih prijateljev sestavim ožji revolucionarni odbor, ki bo prevzel vodstvo organizacije, izdelal načrte in izbral ugoden čas za revolucijo. Najprej sem zaupal svoj načrt Vladimirju Mileti, poštnemu uradniku v Šibeniku, ki se je takoj odzval mojemu pozivu, in potem znanemu agitatorju za narodno stvar, Petru Deltreppu, orožnemu mojstru a.-o. mornarice; a našemu pozivu se je odzval tudi Franjo Petrotić, orožni kvartirmojster a.-o. mornarice. Začetkom novembra 1917 smo imeli prvi sestanek in položili tako temelj revolucionarni organizaciji jugoslovanskih mornarjev avstro-ogrške mornarice. Mene so zbrali za predsednika organizacije, Deltreppa za podpredsednika, Petrotića za tajnika in Mileta za blagajnika in poverjenika za civilne stvari. Ta večer smo položili prisego, da bomo našo nalogo, pa naj bi nas stalo tudi življenje, uresničili, ob pripravnem času izzvali revolucijo, delali za zrušenje Avstro-Ogrske in za ustanovitev države SHS. Na naslednjih sestankih smo začrtali program našega dela, izbrali jugoslovanske mornarje, katere smo hoteli kot prve prikleniti v širši odbor kot zaupnike ožjega odbora.

Delali smo oprezno in počasi. Da dobimo zaupanje in ne zbudimo suma naših predstojnikov, smo se povsod kazali kot verni Avstrijci, dobri Nemci, medtem ko smo delali in pripravljali njihovo smrt. Da skrijemo namen naših nočnih sestankov, smo privabili osobito one ženske, ki so imele zveze z višjimi častniki in uradniki, in od teh smo tako indirektno dobivali razne informacije v korist našemu delu.

Prisega.

Sredi prosinca 1918 sem sklical kot predsednik revolucionarne organizacije jugoslovanskih mornarjev sestanek odbornikov in novih članov: Marina Levaja, Alekso Josipa, Ivana Stanića, Valentina Žica in Alejsija Urbanija. Sestanek se je vršil v Zablačah pri Šibeniku, v gozdiču, pod pretvezo izleta in zabave. Tu smo, držeči dva prsta na samokresu, položili vsi sledečo prisego:

»Prisegam in dajem svoje moško besedo, da stopam s tem v revolucionarni odbor jugoslovanskih mornarjev avstro-ogrške mornarice in da meni zaupane stvari ne bom nikomur izdal, da bom najveselje izvrševal naloge odbora povsod in ob vsakem času, pa naj bi me stalo tudi življenje. Dajem svojo moško besedo, da ne bom izstopil iz tega odbora, dokler se ne vzpostavi svobodna država Slovencev, Hrvatov in Srbov. Amen. Življa Jugoslavija! Življa jugoslovanski mornarji - revolucionarji!«

S tem se je začelo delo. Dan za dnem so prihajale povoljne vesti o jugoslovanskih mornarjih, ki so pristopali k organizaciji.

Upor mornarjev v Kotaru.

Dne 3. svečana 1918, ko smo mi delali in se organizirali v Šibeniku, nas je iznenadila vest o uporah mornarjev v Boki Kotorski. Namen upora je bil, da pod krinko nezadovoljnosti zaradi hrane pride do splošne revolucije in do poloma Avstro-Ogrske ter se upostavi država Srbov, Hrvatov in Slovencev. Točno opoldne je dvignila admiralska ladja »St. George« rdečo zastavo, a takoj za njo »Nj. Vel. ladja Gäa« in druge bojne ladje. V istem času se je vzdignil krik moštva: »Živio mir!«, »Živela svoboda!«, »Živela Jugoslavija!«, »Dol s tirani!«, »Živio ententa!« Nato so se na ladjah osnovali odbori mornarjev, ki so od vrhovnega odbora na ladji »St. George« prejeli nalog, naj odvzemo častnikom vso oblast. Častniki so brez obotavljanja predali orožje, rezervate in ključce. Raz ladij »St. George« in »Kaiser Karl« je bilo odposlanih nekoliko radio-telegrafskih depeš ententnim državam, v katerih se jih je obvestilo o prevratu in zahtevalo brzo pomoč. Popoldne so bile poslane močne patrole po celi okolici, da vzdrže red in poizvedo razpoloženje pehote (Mažarov). Ena patrola je osvobodila italijanske ujetnike iz mažarskih rok. Zvečer okoli 10. ure je vojaški poveljnik Boke Kotske fegm. Gussek z dovoljenjem generala Sarkotića poslal ultimatum odboru mornarjev z zahtevo, da se umirijo in predajo ali pa da jih pusti bombardirati. Moštvo je ta ultimatus odbilo, ne da bi o njem niti slišati hotelo, v dobrem upanju na pomoč entente, ki so jo pričakovali vsak trenutek.

Drugo jutro so ne samo bojne ladje, temveč tudi častniki nosili rdečo zastavo. Admiral Haus je hotel poslati

nezadovoljno moštvo na dopust, a to ni hotelo o tem nič čuti, tem več zahtevalo splošni mir in ustanovitev države SHS. Okoli 10. ure so se sešli odbori mornarjev k seji in izdelali primerno spomenico, v kateri zahtevajo mir na podlagi 14 Wilsonovih točk. Nato je sledil drugi ultimatum fegm. Gusseka mornarjem, naj se predajo. Okoli poldneva zapljuje bojna ladja »Kronprinz Rudolf«, spremljana od ognja obalnih baterij, da se priključi revolucionarnim ladjam. Po nesrečnem slučaju je bil ubit mornar-poveljnik ladje, a dva tovariša njegov sta bila ranjena. Dokazano je, da so pobegli častniki sami streljali na ladjo. Ob 2. popoldne je sledil tretji ultimatum mornarjem, ki so ga zopet zavrnili in zaklicali: »Režimo v Italijo!« Okoli 3. ure je uspešno nekim častnikom na ladjah »Novara« in »Helgoland« pomirilo moštvo in pod rdečo zastavo, z izpuščenimi sidri uteči s pomočjo nekaj torpedovk v Bokeljski zaliv. Večina jugoslovanskih mornarjev na teh ladjah je skočila v morje in odplavala do revolucionarnih ladij. Noč je prešla mirno in brez gododkov. Tretji dan, v nedeljo zjutraj ob 8. uri, se pojavi pri vходу v Boko III. avstro-ogrška pomorska divizija, ki se je vsidrila v Zelenici, približno 3000 metrov daleč od revolucionarnih ladij. Nato je sledil četrti ultimatum od poveljnika III. divizije, ki je zahteval od upornih mornarjev, naj se predajo. In odbor mornarjev, uvidevši, da bo pomoč entente prišla prepozno ali pa sploh ne pride, je bil prisiljen, da se je udal. Obkoljene od nemških podmornikov, so se približale revolucionarnim ladjam torpedovke, ki so odvzele vso municijo in nato zgrabile okoli 600 revolucionarnih mornarjev in jih zaprle po raznih trdnjavah Boke Kotorske. Isti večer je priplulo pred Boko Kotorsko brodogradni entente, ali na žalost — prepozno! Glavni vodja tega upora v Boki Kotorški je bil pomorski poročnik v rezervi Šešan, ki je po neuspehu upora pobegnil v Italijo s hidroplanom, a z rdečo zastavo. (Tega Šešana so Italijani internirali in v zahvalo ga še vedno drže v ujetniškem taboru!) Njegov pomočnik Plaš in mornar Šišarić sta bila kot kolovodji upora dne 10. februarja 1918 ob 6. zjutraj od mažarskih vojakov ustreljena na praveslavnem pokopališču v Kotoru. Ostali revolucionarni mornarji so bili obsejani do 20 let težke ječe.

(Dalje.)

Žena.

Ž ženske na mirovni konferenci. Zastopnice ženstva Velike Britanije, Amerike, Belgije, Italije in Francije so se oglasile nedavno pri francoskem ministrskem predsedniku Clemenceauju, zaradi sodelovanja ženstva na mirovni konferenci. Predsednik jih je prijazno sprejel in jim v glavnem izjavil to-le: Predsednik Wilson vam je bil obljubil, da bo spravil vprašanje ženske volilne pravice na mirovni kon-

ferenci na dnevni red. Wilson je sprožil to stvar pred svojim odhodom, toda odkrito moram izjaviti, da ni našel nobene podpore in še bolj odkrito priznam, da sem mu tudi jaz odrekel svojo podporo. Toda pojasniti vam moram položaj. Wilson je vašo stvar podpiral in dasiravno sem načelno pristaš ženske volilne pravice, sem v sedanjem trenutku vendar nasprotnik njene uporabe. Nočem ženskam odrekati volilne pravice v občini in upam, da se sklene zakon, ki vam prinese to pridobitev. Kar se pa tiče vaše zahteve, da b se tudi ženske udeleževale mirovnih posvetovanj, sem pa popolnoma na vaši strani in mislim, da naj bi bile ženske člani gotovih komisij, n. pr. komisije za delo. Zares ne vem, zakaj naj bi ženske ne sodelovale v komisiji za zvezo narodov. Svetujem vam, je dejal predsednik to-le: vzemite zaznamek vseh doslej ustanovljenih komisij, izberite med temi tiste, v katere naj po vašem mnenju pridejo ženske, imenujte nam svoje kandidatkinje in jaz jih bom podpiral. Ako mislite, da naj se ustanovi posebna komisija, ki bo obravnavala vprašanja, ki se tičejo žensk in otrok, potem nani to povejte in imenujte svoje kandidatkinje.

Vozni red.

Pomočitev osebnih vlakov na Dolenjskem, direktna zveza Ljubljana-Karlovce. Dne 1. marca 1919 se odpre direktni osebni promet med Ljubljano in Karlovcem. Vsi dolenjski vlaki vozijo neposredno do Karlovca in odpade sedanje prestopanje kakor tudi nabava novih vozniških listkov v Eubnjarcih. Vrhutega se v zboljšanje splošnega prometa vpeljeta nanovo še vlaka št. 2215/2215a in 2266/2216 na progi Ljubljana-Karlovce ter vlaka št. 2315 in 2316 na progi Velike Uplje-Kočevje. Nadalje se pri dosedanjem večernem vlakcu št. 2217 ločita Karlovski in Kočevski vlak. Karlovski vlak odhaja kot novi vlak št. 2211 ob 11. uri 40 min. ponoči iz Ljubljane gl. kol. Kočevski vlak nasprotno vozi še nadalje kot vlak št. 2217 do Velikih Upelj. Na progi Velike Uplje-Bubnjarci izostane vlak št. 2217. V skladu s temi spremembami prenehata voziti na progi Trebnje-Št. Janž na Dolenjskem mešana vlaka št. 2656, 2657 in se ista nadomestita s posebnimi vlaki št. 2656a in 2657a. Takisto vozi na progi Novo mesto-Straža Toplice mesto dosedanjega vlaka št. 2415 vlak št. 2417. — Zveze v Karlovce so sledeče: vlak št. 2211 ima ob 8.10 dop. zvezo z osebnim vlakom št. 1041a v Zagreb, ob 9.17 dop. z brzovlakom št. 1002a v Reko; vlak št. 2276/2216 ima potom brzovlaka 1002a neposredno zvezo iz Zagreba. Vlak št. 2213 ima po 3 urnem postanku ob 5.53 pop. zvezo z brzovlakom št. 1001a v Zagreb, vlak 2215a ob 9.03 neposredno zvezo z osebnim vlakom 1044a v Reko. Iz Zagreba prhajajoči potniki z vlakom 1044a ob 8.48 pop. zamorejo nadaljevati vožnjo v smeri Ljubljana z vlakom 2266/2212 ob 8.07 dop. — Novi dolenjski vozni red je v celoti sledeči: Proga gl. kol. — Bubnjarci, oziroma Kočevje. Odhodi iz Ljubljane gl. kol. ob 8.00 dop., 2.36 pop. in 11.40 pono-

či v Karlovce; ob 8.00 dop., 2.36 pop. in 7.04 zvečer v Kočevje; prihodi v Novo mesto 10.55 dop., 5.52 pop. in 2.33 ponoči; prihodi v Karlovce 2.55 pop., 9.00 zvečer in 7.30 dop.; odhodi iz Karlovca 2.03 dop., 1.21 pop. in 6.02 pop.; prihodi v Ljubljano gl. kolodvor 8.59 dop., 4.30 pop., 9.03 zv. Prihodi v Kočevje 11.11 dop., 5.46 pop., 10.16 zv.; odhodi iz Kočevja 5.50 dop., 1.16 pop. in 5.46 pop. — Proga Trebnje-Št. Janž na Dol. Odhodi iz Trebnjega 10.30 dop., 6.57 pop.; prihodi v Št. Janž na Dol. ob 11.28 dop. in 7.58 zvečer. Odhodi iz Št. Janža na Dol. ob 5.28 dop. in 3.45 pop.; prihodi v Trebnje ob 6.32 dop. in 5.05 pop. — Proga Novo mesto-Straža-Toplice. Odhodi iz Novega mesta 11.12 dop., 4.00 pop. in 6.10 zv.; prihodi v Stražo-Toplice 11.30 dop., 4.18 pop. in 6.28 zv. Odhodi iz Straže-Toplice 5.27 dop., 11.52 dop. in 5.20 pop.; prihodi v Novo mesto ob 5.45 dop., 12.10 pop. in 5.38 pop.

S 25. svečanom se je na črti Ljubljana-Zagreb spremenil vozni red kakor sledi: Namesto dosedanjega jutranjega osebnega vlaka št. 40-508 vozi vlak št. 36c-512; odhodi iz Ljubljane ob 8. uri 25 minut zjutraj, prihodi v Zagreb ob 12. uri 41 minut popoldne. — Namesto osebnega vlaka št. 509-43 vozi vlak št. 511-45; odhodi iz Zagreba ob 6. uri 5 minut zvečer, prihodi v Ljubljano ob 10. uri 58 minut zvečer. — Z istim dnem se je na progi Ljubljana-Maribor opustil vlak št. 30 (odhodi iz Ljubljane ob 7. uri zjutraj) in vozi osebni vlak št. 36; odhodi iz Ljubljane ob 4. uri 43 minut zjutraj, prihodi v Maribor glavni kolodvor ob 9. uri 11. minut popoldne. — Z istim dnem se je na progi Maribor-Pragersko-Čakovac odpravil osebni vlak št. 228b; odhodi iz Čakovca ob 2. uri 20 minut popoldne, prihodi v Maribor ob 5. uri 32 minut popoldne. Ta vlak dobi tako na Pragerskem zvezo k vlakcu št. 39 na jug (prihodi v Ljubljano ob 8. uri 54 minut zvečer). — Tovorna vlaka št. 813 in 866 prevažata med Ponikvo in Celjem potnike in posredujejo osebni promet med Rogatec-Ponikvo-Celjem. Vlak št. 813 odhaja iz Ponikve ob 6. uri 48 minut zjutraj; vlak št. 866 odhaja iz Celja ob 2. uri 50 minut popoldne in prihaja v Ponikvo ob 3.33 minut popoldne.

Po svetu.

s Dogodbica iz nemškega mesteca. Ko stopi meščansko oblečena ženska v prodajalnico, jo kar obsujejo s pokloni in ostali kupovalci morajo nekaj časa lepo čakati, da ustrežejo ravno vstopivši. »Dober dan, gospa svetnica!« — Želi, gospa svetnica? — »Dobro, gospa svetnica, na uslugo sem.« — »Do svidenja, gospa svetnica, priporočam se!« Novopečenim republikancem to seveda ne ugaja posebno. »Da,« pravi prodajalec ostalim, »vse dame, ki so žene članov delavskih in vojaških svetov, zahtevajo, da jih nazivljemo s tem nazivom.«

s Sprememba kipa Germaije. Iz Haaga poročajo: Pred njujorskimi mitiškimi poslopjem stoji kip, ki pred-

stavlja Nemčijo, ki ga je izklesal nemški kipar Albert Jaegers. Zdaj hočejo spremeniti ta kip v kip Belgije in so naprosili kiparja, da to stori, a je odklonil. Nato so poverili delo nekemu Amerikancu Bartlettu.

Truplo v kovčegu. Pred nekaj časom so bili potegnili iz Donave moško truplo, ki je bilo zaprto v nek potni kovčeg. Zdelo se je, da tu ne gre za roparski umor, ampak govore drugi vzroki zato. Umrjeni je trgovski pomočnik Siegmund Metzl. Nek ribič, ki je odkril truplo, je videl, kako štrli iz stranske plati kovčega dve nogi in ena roka umorjenega. Glava je bila zavita v vojaško šotorno platno. Na levem sencu nosi truplo rano, povzročeno pa udarcu ali strelu. Mrtvec je ležal dvajset ur v vodi. Na ročaj kovčega je bil privezan nek utež, da bi kovčeg ostal pog vodo. Pri mrtvecu so našli zlato zapestnico, dva zlata prstana, zlato verižico in listnico s 600 kronami. Vendar pa je manjkala pri umorjenemu ura in žep, ki je bil s silo odtrgan in v katerem se je nahajalo 20.000 kron. Tedaj roparski umor le ni bil izključen. Pri tem pa je prišlo anonimno pismo, v katerem pravi nekdo, da je videl storilca, ki sta vrgla kovčeg v vodo. To so storili trije vojaki: in kočijaž. Odpeljali so se potem proti Kogranu. — Zdaj so storilce že prijeli. Dognati je bilo treba, kje je bil kovčeg kupljen, kdo ga je peljal k Donavi. Oba prava storilca še nista v rokah pravice in sta najbrže ušla v tujino. To sta dva mlada moža, 20 letni Schafferhans in 21 letni Kolmar. Zanimivo je, kako so prišli storilcema na sled. Prva je policija posprašala po vseh prodajalnah, če ni bil tega in tega dne prodan morda tak kovčeg, kot so ga našli v Donavi. Izvedeli so, da je prodala firma Hoffmann v Grabnu reš ravno 18. t. m. tak kovčeg opoldne istega dne, dvema mladima človekoma za ceno 320 kron. Kovčeg je nesel sluga v hišo na Wipplingovi cesti št. 24. Naslov so dali na nekega »Schaffera« istotam. V tej hiši so izvedeli, da ne stanuje v nji noben »Schaffere«, ampak Schafferhans. Mladi Schafferhans pa je trenski voznik. Mladega moža pa ni bilo doma. Dognali pa so, da je onega dne sprejela kovčeg njegova sestra. Brat ji je dejal, da bo rabil kovčeg njegov prijatelj, ki se bo odpeljal. Druga niso vedeli v hiši o kovčegu ničesar. Treba si je bilo ogledati prijatelje sumljivega moža. To je bil neki Kreipl, ki je pomagal samo v svoji navzočnosti odpeljati pozneje kovčeg, a sam ni znal, za kaj gre. Ta je povedal, da je videl Schafferhansa in Kolmarja, ki sta prišla z avtomobilom in mu dejala, da rabita kočijaža za neko sitno zadevo. Rekla sta, da imata več antikvaričnih in cerkvenih reči, ki sta jih pobrala ob umikanju armade in jih želita potopiti v Donavi, ker ni čas zato, da bi hranili kaj takega. Kočijaž ju je prišel nato dne 18. t. m. ob 6. uri zvečer pred kavarno Degenhof; oba storilca sta že čakala nanj. Peljali so se na Wipplingso cesto št. 24, da vzamejo »nek zavoj«. Kovčeg je bil težji, kot sta mislila kočijaž in Kreipl. Posadili so ga na kozla poleg kočijaža, vsi drugi so sedli v Kočijo, peljali se na most in vrgli kovčeg v vodo. Nato so ostali v kočiji, pe-

ljali se do konca mosta in se obrnili. Ko so prišli go kavarne »Möve«, sta morilca vstopila in čez kratek čas zapravila 3000 kron. Šampanje je kar teklo od mize, pila sta ga in dajala gostom. Šla sta nato v kavarno Stener. Kočijažu sta dala 300 K plačila. Morilca sta prenočila v nekem hotelu v drugem okraju. Kolmar je bil človek brez službe in je hodil v obleki narednika okrog. Da so Metzla ustrelili in oropali v hiši na Wipplingški cesti št. 24, ni dvoma. Toda pri hišni preiskavi niso mogli najti niti najmanjšega sledu. Tudi telo umorjenčeve ni bilo krvavo. Podrobnosti o umoru še niso znane. Policija išče oba storilca, a zaman. Razpisala je tudi nagrado 2000 kron.

Umor. Iz Budimpešte brzojavljajo: V svojem stanovanju v hiši Repsinhaz utecza je bila umorjena 64letna soproga Ludovika Basch od svoje služkinje Magdalene Kovacs. Morilka je zdrobila svoji žrtvi glavo s sekiro. Služkinja je potem drla na hodnik in vpila, da sta prišla neki civilist in vojak in storila omenjeno dejanje. Pozneje se je izkazalo, da je morilka ona.

Časopisi iz revolucionarnih časov. K čudnim pojavom političnega in socialnega napredka moremo šteti tudi časopise, ki rastejo po vsakem polomu kot gobe po dežju. Pri tem citamo razna fantastična imena in si nadevajo čudne svobodnjaške programe. Skoro bi se moglo misliti, da so to bolj karikature, kot pa pravi napredek revolucije. Prvi otroci tiska so zagledali luč sveta ob rojstvu francoskega tiska l. 1780 in v sledečih letih v Parizu. Nosili so duhovita imena: »Obesite me, a prej me poslušajte!« — »Držite tata! Držite tata!« — »To je neverjetno!« O svobodi govora teh francoskih časopisov si napravimo pravo sliko, če prečitamo enega najbolj poljudnih listov onih dni »Pere Pouhesne« povodom francoskih zmag: »Kako vas uče plesati zabiti Avstrijci, Prusi, Angleži, oskrunjeni razbojniki, severni medvedi, nemški tigri! Misli si, da bo treba samo poseči, pa bodo mesta vaša. Vi oskrunjeni lumpi!« Ravno tak je bil ton francoskega časopisa iz l. 1848. Tedaj se je posebno odlikovala »Ženska republika«, ki je pisala: »Ko se vniči ta barbarski spol, bi bilo treba postaviti kamen z napisom: »Vi, ki pridete mimo, pomoliti za rajni, močni spol. Močni spol je tolkel svojo ženo, a ona, ki je bila tepe, je postala ona, ki tepe. Naprej! Osvobodimo zemljo od tiranije, ki traja že vse predolgo. Režite brade, režite vse.« treba pripomniti, da so ti pretirani izrazi srca našli odmeve tudi v pesmih. Drugi list: »Zastopnik naroda« je pisal: »Kaj je delavec? Nič! Kaj naj bo? Vse! Lastnina je tatvina!« Na Dunaju je list začel izhajati v l. 1848 »Živahni satan«, ki je satanoyal le dve številki. Kratko življenje je doživel tudi »Politični psovalnik«. — Psovalnikov tu pa tam tudi pri nas ne manjka.

Šale. »Povejte gospod Krakovski, koliko ste bili oddaljeni od avtomobila, ko se je dogodila nesreča?« — »Osem metrov in 30 centimetrov, gospod!« — »Kako pa veste tako natančno?« — »Izmeril sem. Mislim sem si, da bom naletel na tep-

ca, ki bo hotel vedeti to.« — Ni prišel do besede. »Povejte mi, kaj pa delate tako dolgo pri telefonu. Že pol ure sedite tako in ne govorite nič.« — »Pustite me v miru, ne motite me. Ali ne veste, da telefoniram s ženo?«

Četrt milijona ljudi brez dela je v Madjarski republiki. Država jim bo mogla zplačevati podpore samo do marca. Vse je odvisno od tega, da republika dobi premoaga za obrate.

Kaj se godi v madjarskih ječah. Glasilo radikalne stranke »Vilag« protestira proti strašnim razmeram v madjarskih ječah. Tu da se izvršujejo linčanja, tu ljudi pretepavajo in brutalno zlostavljajo. Tudi jetniki, pa naj so že komunisti ali protirevolucionarji, morajo uživati državno varstvo.

Kako je od človeka prišel — na psa. Dr. Charles Hartmann, bogat Amerikanez francosko-alzaške krvi, je bil mnogo let navdušen socialni demokrat, kateri ideji je posvečal vse svoje duševne in telesne moči, pa tudi premoženje. Vojna ga je zatekla na potovanju na morju, kjer se ga radi njegovega nemškega imena prijeli in internirali na otoku Man. Tu je izgubil svoje politično prepričanje... Kako se je to zgodilo, opisuje sam tako-le: Nekega dne mi je prišlo na misel, da je v ujetniškem taboru pravzaprav uresničena socialistična država. Vsi prebivalci so popolnoma enakopravni, imajo brezplačno stanovanje, prehrano, luč in kurjavo, pa tudi popolnoma enake delavne dolžnosti. Socialne razlike so odpravljene in koncem koncev uživajo ujetniki — med katerimi niso bili samo Nemci, ampak tudi Avstrijci, Slovani raznih plemen, sumljivi Rusi, Angleži, Francozi, Italijani itd. — v taboru le veliko svobodo samouprave in veže jih močna solidarnost. Seveda solidarnost samo na zunaj. Kajti celo tukaj, kjer ni bilo nikakega eksistenčnega in razrednega boja, je ostalo izkoriščanje človeka po človeku v polni veljavi. Leni je izkoriščal pridnega, umni neumnega. Bili so tu taki, ki so kot nesrečna tovarna živina drugim služili v to, da so odrivali nanje vsa umazana in težka dela; bili so pretkanci, ki so znali pri jedi, stanovanju, na sprehodu izvitati zase nedovoljene ugodnosti; bili trgovski talenti, ki so razvijali skopuško trgovino; celo intelektualci so izkoriščali svojo premoč in za pisanje pisem, juristične nasvete itd. izsiljevali tobak ali kaj drugega. Vse to je dr. Hartmann tako globoko razočaralo, da je izgubil svojo socialistično vero, izpremenil svojo oporoko in volil vse svoje premoženje — zaveščišču za pse in mačke v Batterseji pri Londonu.

Najstarejši račun krojačice. Najstarejši račun neke krojačice so našli na neki tablici v templu v Vipurju. V Parizu so ga prebrali. V njem govorijo o 82 oblekah in plaščih, katerih 14 je parfumiranih z različnimi dišavami: mirto, aloa in kasija. Posameznih pogrobnosti ni bilo mogoče razvozljati. Ti so strokovni izrazi, ki so danes postali tuji. Po obliki pisave in drugih okolnostih sodijo večaki, da je račun star kakih 2800 let. — Bogve, če je plačan.

s Predavanje Karla Krausa so motili na Dunaju. Kot je znano že temu ali onemu, živi na Dunaju pisatelj Karol Kraus, ki predava od časa do časa svojemu občinstvu in izdaja revijo »Die Fackel«, v kateri je že med vojno povedal Nemcem to in ono bridko. V zadnji številki te revije pa je napravil trpek obračun čez vojno, bil neusmiljeno po hinavščini in se se seveda na ta način posebno monarhistom in aristokraciji ni prikupil. Ta se je hotela maščevati na ta način, da se je udeležila Krausovega predavanja v precejšnjem številu in je pričela koj v začetku z medklaci. Kdor pozna Krausovo stalno občinstvo, si more misliti, kako so jo ti nemirneži pošteno izkupili. Po prvih klicih so leteli skozi vrata. Nato zopet in zopet. Zagajali so se pa potuhneli in prihuljeni odšli. Z vsem tem se pa niso izognili bridkemu norčevanju, ki jih čaka od pisatelja pred vsem Dunajem, ki ima večino pametnih ljudi med Nemci na svoji strani. Kazen jim gotovo ne odide.

s Tatovi pri »Avanti«. V Rimu so tatovi obiskali socijalistični list »Avanti«, ponoči seveda, in odnesli iz miznice bivšega zastopnika Campanozzi 300 lir.

s Odkrita zarota. Šef policije v Bukarešti je odkril zaroto proti rumunskemu prestolonasledniku Karlu; zarotniki so hoteli ubiti Karla zato, ker je ukazal za časa nemirov streljati na delavce. Njegov 8. lovski polk je edini, ki je takrat streljal. — Lepo se jim je prikupil.

s Šale. Simbolika. Učitelj je dokazoval učencem razliko med rožo in vijolico rekoč: »Mislite si, otroci, veliko, stasito damo, ponosne postave, v lepi obleki, občudovano od vseh. To je roža. Nji ob strani pa je neznamenita mala stvarica s sklonjeno glavo, ki jo spregleda vsakdo. Kdo je to?« — »Njen mož,« se dejali otroci. — »Svetiljka ali tičnik?« Hansen je bil povabljen k Jansenu na večerjo. Ker pa je bil ta precej oddaljen, je vzel seboj veliko svetiljko, ki naj bi jo rabil ob povratku. Večer je potekel veselo z dobrimi in najboljšimi pijačami, tako, da je kolovratil Hansen pozno po polnoči domov. Drugo jutro pa je prišel k Hansenu Jansenov hlapec s sledečim lističem: »Dragi prijatelj! S tem ti pošiljam tvojo svetiljko. Bodí tako prijazen, in daj hlapcu kletko s papagajem, da ga ponese nazaj.« — Kratka in dolga noga. Prvi: Vidiš, če enemu manjka kateri izmed čutov, pa se drugi razvijejo toliko bolj ostro, da mu lahko popolnoma nadomeste izgubljenega. Drugi: To je pa res. Videl sem človeka, ki je imel eno nogo kratko, pa je imel zato drugo toliko daljšo.

Peter Klemen:

Pri zdravniku.

Julija 1918.

(Konec.)

Ukazal mi je sesti na stol, ki je bil zobozdravniškemu podoben, in privil je neki vijak, da se je dvignila moja glava do primerne višine.

»Kaj pa narkoza, gospod zdravnik?« sem vprašal.

»A, kaj takega vam ni treba, prepričan sem, da ste že hujše stvari prenesli brez narkoze, boste tudi to.«

In vzel je nože, žage, pile, nataknil rokavice, poklical strežnico, in čudna operacija se je začela.

Potem, ko me je bil ostrigel in skalpiral, je prišel do lobanje. Tedaj so zarožljale žage in pile, krog moje glave pa je brenčalo, kot bi rojili čmrli ali čebele. Drgnilo in pelo je, da se Bogu usmili. Ves poten je gospod zdravnik končno konstatiral, da imam glavo trdo kakor kozel, in da jo je vendar prežagal.

Delo pa se je moralo nadaljevati. Dvignil je zgornji kos lobanje, nekaj zagodrnjal in skočil v stran, kajti velikiški oblak, podoben pari pri lokomotivi, se je dvigal iz odprte glave.

»Prokleta literatura,« je zakričal, »ali ne vonjate, kako diši po Cankarju, po Milčinskem, Murniku in drugih enakih? Naj se le nekoliko izkadi, drugače postanem še sam literat. Vendar ima ta vonj še nekaj posebnega na sebi, nekaj preveč ironičnega, zasmehljivega, to pa je tisto, kar ljudem prav malo ugaja in nad čimer se spotikajo. Ti ljudje ne prenesejo besede, dasi je najlažja, rajši prenašajo koše in tovore, ker so otroci telesnega bremena.«

»Hvala lepe,« gospod zdravnik, povejte no, kako so moji možgani drugače?« sem ga nervozno vprašal.

»Le počasi,« je odgovoril, »da stvar ne bo prenačljena, operacije so težke stvari, in čas potrebuje časa.«

Vaši politični živci,« tako je nadaljeval doktor, »so čisto zdravi, politik niste, niti en političen govor še ni šel preko vaše možganovine, medtem ko so vaši narodni živci silno napeti, sicer po sedanjih in nekdanjih dogodkih nekoliko razdraženi, drugače pa popolnoma zdravi. Nikar se ne razburjajte zaradi moje razpoznave, saj takih, kot ste vi, je na tisoče in tisoče. In vsi ti mislijo prav, dasi jim pravijo noreci, veleizdajalci, hotentoti itd.«

Odpri mi je zopet nov predal in odkril je nove živce, novo maso, belo ali sivo, kaj me briga. Zbolelo me je po glavi in telesu, z rokami sem se hotel prijeti za odkrito lobanjo, a strežnica jih je prestregla in stisnila ob stol. In nisem se mogel ganiti.

»Prijatelj moj,« je rekel zdravnik za duševne bêteže, »upam, da sem našel ognjišče vaše bolezni. Tu vidim in se čudim vašim živcem za spoznavanje ljudi. Bolni so že izza davnih časov, ne delujejo več, komaj še žive. Umirajo že skoraj, le tu pa tam se utrne z njih še drget življenja. Gospod moj,« je rekel še bolj prijazno zdravnik, »ljudje imajo deloma prav, če vam pravijo, da ste norec, ker ne verujete v njih zlobo in hudobo. Glejte, da pozdravite bolni del svojih možganov, drugače vam bo hudo v življenju. Kapljice vam ne bom predpisoval, dali vam jih bodo zastoj ljudje sami.«

Zapri mi je lobanjo, zakril kosti s kožo in lasmi ter mi voščil srečno pot.

Ko sem stopil v predsobo, je stal v kotu moj prijatelj, strmeč me je gledal in komaj slično ječal: »Tudi mene je prišlo, ne zameri prijatelj, da sem te žalil, ljudje so pač hudobni.«

Aprovizacija.

a Amerikanski sladkor in kavina primes za III. okraj. — Stranke III. okraja dobe v soboto dne 1. marca na izkaznice za krompir amerikanski sladkor in kavino primes pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Stranka dobi za vsako osebo pol kg sladkorja in četrt kg kavine primesi, kar stane 5 kron. Določa se ta-le red: dopoldne od 8. do 9. ure št. 1 do 240, od 9. do 10. ure št. 241 do 480, od 10. do 11. ure št. 481 do 720, od 2. do 3. št. 721 do 960, od 3. do 4. ure št. 961 do 1200, od 4. do 5. ure št. 1201 do konca.

a Amerikanski sladkor in kavina primes za IV. okraj. Stranke IV. okraja dobe v ponedeljek, dne 3. marca in v torek, dne 4. marca na izkaznice za krompir amerikanski sladkor in kavino primes pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Stranka dobi za vsako osebo po pol kg sladkorja in četrt kg kavine primesi, kar stane 5 kron. Določa se ta-le red: v ponedeljek, dne 3. marca dopoldne od 8. do 9. ure št. 1 do 200, od 9. do 10. ure št. 201 do 400, od 10. do 11. ure št. 401 do 600, od 2. do 3. ure št. 601 do 800, od 3. do 4. ure št. 801 do 1000, od 4. do 5. ure št. 1001 do 1200. V torek, dne 4. marca dopoldne od 8. do 9. ure št. 1201 do 1400, od 9. do 10. ure št. 1401 do 1600, od 10. do 11. ure št. 1601 do konca.

a Stranke, ki dobivajo meso pri Jagru in Žanu, se imajo zgledovati v aprovizačnem uradu na Poljanski cesti 13/I. v soboto, dne 1. marca, kjer dobijo nove izkaznice za meso. Prinesti je seboj: 1. staro izkaznico za meso, 2. rmeno ali zeleno rodbinsko legitimacijo, 3. železničarji, nakupne knjižice, oziroma potrdila o številu oseb in 4. kdor jo ima izkaznico ubožne akcije. — Uradne ure dopoldne od 8. do 12. ure in od 3. do 5. ure. Stare izkaznice za meso so neveljavne, kakor hitro dobe stranke nove izkaznice.

a Prodaja premoga na izkaznice za peči za VII. in VIII. okraj. Na vsak drugi odrezek belih izkaznic za peči za VII. in VIII. okraj se dobi 50 kg premoga, ki stane 6 K 20 vin., in sicer: Na izkaznice za VII. okraj: a) pri g. Maverju, hotel Vega: Na št. 1, 2 in 3 dne 3. marca, na št. 4, 5 in 6 dne 4. marca; b) pri g. Schifferju, Dovožna cesta 4: Na št. 7 in 8 dne 3. marca; c) pri g. Taučarju, Bežigrad-Dunajska cesta: Na št. 9, 10 in 11 dne 3. marca. — Na izkaznice za VIII. okraj: a) pri g. Hribarju, Bohoričeva ulica: na št. 1 in 2 dne 3. marca; b) pri g. Uherju, Slomškova ulica 12: na št. 3, 4 in 5 dne 3. marca, na št. 6, 7 in 8 dne 4. marca; c) pri g. Lampretu, Kolodvorska ulica: na št. 9 in 10 dne 3. marca; d) pri g. Trdini, Slomškova ulica 21: na št. 11 in 12 dne 3. marca. — Po končani prodaji se mora nemudoma naznaniti ostanek premoga.

Krvnikova vrv.

Roman. Spisal Aleksander Petöfi.

(Dalje.)

»Da, dobro sem naredil,« sem dejal. »Moja dolga bolezen je preprečila, da nisem obiskal otroka in nje, na katero sem mislil pogosto. Danes sem prvič zapustil sobo in Vi ste prvi, ki Vas obiščem... in veste li, ljuba gospa, čemu sem prišel?«

»Vaš prihod me je resnično presenetil. Radovedna sem, kak je vzrok, ki Vas je privedel sem.«

»Prišel sem, da bi sporočil Beti, da bi rad postal oče njenega otroka in njen mož.«

»Oh, gospod, Vi me varate, kakor ste varali mojo hčer... Kak dobiček imate od tega? Čemu bi mi sedaj lagali? Verujem Vam, četudi se mi zdi neverjetno. Izpolnite, kar ste izrekli, to storite zdaj tem lažje, ker čaka samo ena beseda izpolnitve. Mojega otroka soproj ne morete postati, bodite oče tega dečka, mojega vnuka!«

»Njegov oče bom, ljuba gospa. In... kje počiva Beti?«

»Blizu velikega križa, levo ob stezi... zakaj?«

»Rad bi vedel...«

»Bog Vas blagoslovi zato, gospod!«

»Sel sem.«

»Kaj naj počnem s tem človekom... s Ternjejem?« sem klical pogosto po dolgem razmišljanju; »kaj naj napravim z njim? Svetuj mi, o Bog, svetuj mi maščevanje! Ali naj se še enkrat bijem z njim? Svojega življenja ne smem postavljati več v nevarnost, ker sem obljubil, da postanem oče. Toda tudi brez tega, ne bi bil nikoli več v življenju... že sem spoznal, kakšna pravica zmagaja v dvoboju. Kaj mi pomaga, če umirim Ternjeja? Smrt ni maščevanje. Uslugo mu napravim, če mu vzamem življenje. Ternjej mora živeti, bedno živeti... toda to je vprašanje: kako naj ga napravim bednega, najnesrečnejše bitje na svetu? Zastonj sem mislil in si lomil glavo, nisem prišel na nobeno pametno misel. Čakal bom. Čas prinese mnogo s seboj, morda tudi name ne bo pozabil. Počakajmo in zapajmo v čas.« Tako sem se potolažil.

Malo službo, ki sem jo imel, sem pustil, ker je bila moja strla duša za vsako delo nesposobna. Imel sem nekaj denarja, ki je zadostoval za vzgojo mojega otroka skozi več let.

»Tu je vse,« sem dejal Beti in materi. »Porabite za potrebščine mojega otroka.«

»To je vse Vaše premoženje? In od česa boste živeli Vi?«

»Ne vem...«

»Vaša bodočnost?«

»Ne vprašujte, draga gospa,« sem odgovoril. »Ne vem ničesar. Obdržite denar in rabite ga, kot veste in znate, ker ne vem, če Vam bom mogel dati še kaj, ali ne. Toda bodite prepričani, da na svojega sina ne bom pozabil nikdar, če dobim denarja.«

»Obdržite vsaj del tega,« me je nago-varjala gospa.

»Obdržal sem toliko, da v najkrajšem času ne bom trpel lakote,« sem dejal. »Več ne rabim. Bog mi bo že pomagal, Zdrav-

stvujte, draga gospa, jaz grem proč od tu, tu ne morem ostati; morda bom šel daleč, a gotovo se vrnem zopet nazaj. Bog s teboj, moj mali sin... oh, jaz še ne vem, kako se imenuje? Povejte mi njegovo ime. Ne vem, če bom molil kdaj; toda, če bom molil, bom vpletel v molitev to ime!«

»Moja hči mu je hotela dati Vaše ime, pa jaz nisem pustila...«

»Prav ste storili, draga gospa, ker bi bil z mojim imenom morda podedoval tudi mojo nesrečo.«

»Krstili smo ga na ime njegovega deda Valentina.«

»Valentin Andorlaki, to ne zveni napačno... hm, kako mi pride zdaj na misel, da primerjam, če zveni ime dobro, ali ne? Bog s teboj! Ko boš znal govoriti, govori o svojem nesrečnem, po svetu tava-jočem očetu.«

Od sina sem šel domov.

»Janez,« sem dejal mojemu slugi, »kot sem ti obljubil pred dvobojem, moje pohištvo in obleka je tvoja. Od obleke bom vzel samo najpotrebnejše s seboj.«

»Odšli boste?«

»Odšel bom.«

»Kam?«

»Bogve.«

»Vi se šaljite, gospod.«

»Ej, tedaj je moja zaročenka že davno umrla, da se mi poljubi, šaliti se? ali sem jo ljubil tako malo, da po kratki dobi...?«

»Ne, tega ne mislite resno,« me je prekinil moj sluga.

»Zakaj ne bi mislil resno?«

»Ker... kam?... kam naj bi šli?«

»Tega sam ne vem, kot sem že dejal, ali šel bom. Danes se vidiva zadnjikrat, Janez. Bog ti daj dobrega gospodarja, zaslužiš ga.«

»Tako dobrega, kot ste bili Vi, ne najdem več, gospod.«

»Ej, ne govori bedastoč. Daj, da ti stisnem roko. Dobro se imej!«

Prijel je za mojo roko in jo obsul s solzami in poljubi. Že sem bil daleč na ulici, ko sem se slučajno ozrl in ga videl iti za menoj. Obstal sem in ga počakal. Z veliko prijaznostjo se mi je približal, kot kaznovan pes.

»Kaj še hočeš, Janez?« sem ga vprašal.

»Samo malo vas bom pospremil, gospod. Dovolite mi; to mi bo olajšalo dušo.«

»Ne, ne, pojdi nazaj, Janez, prosim te...«

»Želim srečno pot!...«

»Zastonj mi voščiš to, Janez. Ne vem, če bo kaj iz tega. Bog te blagoslovi, mladenci...«

»Bog z Vami, Bog z Vami!«

In šla sva — jaz naprej, on nazaj. — Na ogli ulice sem se ozrl še enkrat... v daljavi mi je zamahnil s klobukom.

Šel sem na pokopališče in obiskal grob moje male Beti.

Bilo je v lepem večernem mraku. Pomlad je prihajala, drevje je brstelo, na grobih je poganjala sveža trava. Ko sem prišel na pokopališče, so sijali zadnji žarki

na križe. V bližini vhoda je čepela na neli gomili stara, uboga žena, ki je z rožnim vencem v rokah pobožno molila. Sicer ni bilo nikogar na pokopališču.

Z lahкими koraki in brez vsakega čustva sem stopal v smeri proti velikemu križu. Pozabil sem, kako je dejala stara mati, ali leži Beti na levo ali na desno od steze, zato sem čital napise na obeh straneh. Na enkrat sem obstal, ko bi bil dospel na rob prepada; tudi moje srce je obstalo za hip... nato je začelo naglo biti, ko bi hotelo dohiteti, kar je zamudilo. Neko ime me je ustavilo... Rozina ime... moje Roze! Padel sem na grob in poljubil križ.

»Tedaj tu počivaš ti, tu trohaš, ti moja!« sem klical.

Znova sem prečital njeno ime... Bog ve, kako dobro mi je delo, brati ga. Križ je bil od zadnjih žarkov zarudel... naenkrat je postal temen... strahoma sem se ozrl, mislil sem, da je nekdo zakril z roko Rozino ime... Solnce je zašlo. Izmed golih dreves se je s svojim bledim sijajem zasvetil mesec.

»Tvoj grob sem našel, moja Roza, moja draga!« sem dejal. Ali veš, kaj je bila tvoja zadnja beseda? Dejala si, da naj se nagnem na gomilo in zakličem tvoje ime... ti ga boš slišala, prišla in me objela, ker me tudi tu ne boš nehala ljubiti. Nagnem se, zakličem tvoje ime, slišiš ga tam spodaj in vstaneš... Ah, ti ne prideš; ne slišiš mojega glasu; ali si že pozabila na onega, ki te ne bo nikdar pozabil? O ne, tega ne verjamem; toda ti si umrla in mrtvi ne morejo vstati... samo o polnoči... Čakal bom do polnoči, da te vidim samo še enkrat, tebe, ki bi bilo boljše, da te ne bi bil videl nikdar!

Tako sem tožil, in čakal do polnoči, sedeč na grobu, naslonjen na križ. Vsi spomini nanjo so šli mimo moje duše.

»Kam je šel ta lepi čas?« sem vprašal in gledal iskaje na zemljo in pod nebo. Drevesa in križi so metali sence na me. Rosa je blestela na zemlji, zvezde na nebu... le v mojem srcu ni bilo bleska. Vzdihal sem tiho, komaj slišno, tako tiho, kot bi ne bilo zemlje zame. Iz daljave se je čula pastirska piščalka s svojim žalostnim glasom, ki me je spominjala na pesem umirajočega labuda z valov veletoka mojih sanj.

V tem se je približala polnoč...

Ura je pričela biti...

Štel sem...

Dvanajst!

Zgrozil sem se...

Mrzel pot me je oblival...

Prestrašen sem se ozrl...

In kaj sem videl?...

Stršno prikazen!...

V moji domišljiji so se odprli grobovi. — Vsi. Naenkrat. Samo Rozin grob ne. Iz odprtih grobov so stopili mrtveci... mladi, stari, dame, gospodi. Samo Roza ni bila med njimi. Duhovi so plavali okrog mene. Zdelo se mi je, da slišim šumenje njih oblek, šklepetanje njih kosti.

(Dalje.)

Izdajatelj konsorcijski »Večernega lista«.

Odgovorni urednik Viktor Cenčič.

Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.